

Урядові аналітики відзначають, що завдяки реалізації даної постанови Кабінету Міністрів України будуть посилені державні гарантії і впорядкований механізм страхування випадків компенсації збитків при промисловій розробці родовищ вуглеводнів. Крім цього, позначиться чітка процедура взаємодії між страховими компаніями і державою в особі спеціального уповноваженого центрального органу виконавчої влади з питань екології та природних ресурсів.

Отже, завдяки обов'язковому страхуванню буде зменшено навантаження на державний бюджет, пов'язаний з необхідністю компенсації шкоди, заподіяної при видобутку нафти і газу. Також даний вид страхування захищає страхувальника від збитків, які виникли при промисловій розробці нафти та газу.

### **Література:**

1. Про нафту і газ [Електронний ресурс]: Закон України № 2665-III від 12.07.2001р. – Режим доступу: [http://search.ligazakon.ua/l\\_doc2.nsf/link1/T012665.html](http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/T012665.html). – Назва з екрана.
2. Порядок і правила проведення обов'язкового страхування майнових ризиків під час промислової розробки родовищ нафти і газу у випадках, передбачених Законом України «Про нафту і газ» [Електронний ресурс]: Затв. постановою Кабінету Міністрів України № 979 від 13.11.2013р. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/979-2013-п>. – Назва з екрана.

**М. В. Захарченко**

*магістрант 1 курсу, спеціальність «Право»  
науковий керівник: к.ю.н., доц. А. В. Смітюх*

## **ПРИВІЛЕЙОВАНІ ЧАСТКИ В КОРПОРАТИВНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ: АНАЛІЗ ТА МОЖЛИВОСТІ ВПРОВАДЖЕННЯ**

Чинне законодавство, а саме ч. 3 ст. 20 Закону України «Про акціонерні товариства» (далі – Закон) передбачає право акціонерного товариства розмішувати акції двох типів – прості і привілейовані, принципів відмінності між якими є наступними:

1. Всі акції акціонерного товариства можуть бути простими, тоді як привілейованими можуть бути не більше 25% акцій АТ. При цьому і публічні та приватні акціонерні товариства можуть випускати як прості, так і привілейовані акції (ст. 20 Закону);

2. Всі прості акції надають акціонеру однаковий обсяг прав щодо товариства, в той час як привілейовані акції АТ можуть ді-

литися на класи, що надають різний обсяг прав і різну черговість на отримання дивідендів, тобто привілейовані акції одного товариства різних класів матимуть різну ступінь привілейованості. При цьому привілейовані акції одного класу надають однаковий обсяг прав (ст. 25, 26 Закону);

3. Володіння привілейованою акцією надає її власнику – учаснику акціонерного товариства один голос при голосуванні лише з питань, рішення з яких прямо впливатимуть на його статус як власника привілейованих акцій та на обсяг його прав та обов'язків. Право голосу з інших питань акціонер – власник привілейованих акцій має тільки у випадках, прямо передбачених статутом акціонерного товариства (ст. 26 Закону).

В акціонерних товариствах володіння привілейованими акціями різних класів надає ряд переваг, головними серед яких є гарантована чинним законодавством і статутом АТ виплата дивідендів у розмірі, встановленому статутом, із коштів резервного або спеціального фонду, навіть, за відсутності відповідного рішення загальних зборів (ст. 26 Закону) та першочергове відносно власників простих акцій отримання майна акціонерного товариства у разі його ліквідації (ст. 89 Закону). Перерозподіл прав за типами акцій дає підстави стверджувати, що «збільшення обсягу майнових прав власників привілейованих акцій тягне за собою зменшення обсягу їхніх немайнових прав» [3].

Подібні конструкції мають місце у командитному товаристві (ст. ст. 133, 135, 137, 139 ЦК України та виробничому кооперативі (ст. 13 Закону України «Про кооперацію»).

Розглянуте вище правове регулювання побудовано на принципово подібних засадах: участь у формуванні майна певного корпоративного підприємства може наділяти учасника двома різними комплексами прав. Один з цих комплексів передбачає повноту прав з управління корпоративним підприємством, інший – обмежує або позбавляє учасника права брати участь в управлінні справами підприємства, однак, в свою чергу, надає переваги щодо реалізації майнових корпоративних прав, а саме – права на отримання майна в зв'язку з ліквідацією підприємства, а в АТ також – на отримання дивідендів [2, с. 104].

Концепції інституту привілейованих акцій в ТОВ і ТДВ в Україні не тільки не існує, більш того, на даний час вона в принципі не розглядалась як така, що може мати місце.

На нашу думку, розподіл часток на прості і привілейовані має бути універсальним: можливість емітувати прості і привілейовані

частки повинна мати місце у всіх видах корпоративних підприємств, отже, необхідно передбачити в законодавстві можливість емісії привілейованих корпоративних часток в ТОВ і ТДВ. При цьому придбання у власність привілейованої частки у ТДВ не має покладати на її власника тягар додаткової відповідальності за боргами товариства, так само, як це має місце в командитних товариствах згідно з чинним законодавством: такий обсяг відповідальності не може нести особа, що не має відношення до прийняття стратегічних рішень у товаристві [2, с. 106].

Правові конструкції, в межах яких на теперішній час існують корпоративні підприємства, на наш погляд, дозволяють за універсальним підходом впровадити право господарського товариства або виробничого кооперативу на емісію привілейованих корпоративних часток і в Україні.

При впровадженні такого інституту слід звернути увагу перш за все на: порядок здійснення товариством конвертації простих часток в привілейовані; об'єм матеріальних прав, що можуть надаватися власникам привілейованих часток; об'єм можливого корпоративного контролю та участі у справах товариства власника привілейованої частки.

Таким чином, уніфікація інституту привілейованих часток в усіх видах господарських товариств, а також у виробничому кооперативі дозволить розмежувати два відмінних один від одного комплекси корпоративних прав учасника корпоративних підприємств: перший дозволить брати безпосередню участь у вирішенні питань, що стосуються діяльності товариства і, відповідно, нести за це (у випадку з ТДВ, командитним, повним товариством) додаткову відповідальність, а другий дозволить першочергово отримувати дивіденди, а також майно товариства у разі його ліквідації, без здійснення при цьому фактичного управління товариством.

Фундаментальною властивістю привілейованих часток, на котрій варто зосередити увагу, є її дохідність [4]. На нашу думку, привілейовані частки сприятимуть залученню інвестицій вкладників у всі види корпоративних підприємств. Така конструкція зможе надати учасникам вибір: при володінні лише простими або привілейованими частками учасники товариства забезпечують виключно цікавий їм сектор інтересів – майновий або організаційний, а при одночасному володінні і першим, і другим комплексом прав учасник товариства задовольнятиме своє право і на управління товариством, і на отримання майнових переваг.

### **Література:**

1. Про акціонерні товариства [Текст] : Закон України від 17.09.2008 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2008. – №50-51. – Ст. 384.
2. Смитюх А. В. Привилегированные доли корпоративных предприятий [Текст] / А.В. Смитюх // Правова держава. – 2017. – № 25. – С. 103-109.
3. Козлов С. Присмак привілеїв, або володіти – не управляти [Текст] / С. Козлов // Юридична газета. – 2004. – № 24. – С.10-12.
4. Сьомченко О. А. Проблеми функціонування привілейованих акцій в Україні [Текст] / О. А. Сьомченко // Фінанси України. – 2014. – № 6. – С.63-79.

**Т. В. Кириленко**

*магістрант 2 курсу, спеціальність «Право»  
науковий керівник: к.ю.н., проф. Т. В. Степанова*

## **ПЕРСПЕКТИВИ ТА ПРОБЛЕМИ РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАХУВАННЯ ЗАСТАВНОГО МАЙНА**

Майновий інтерес кредитора може бути захищений шляхом страхового захисту платоспроможності боржника. Страховик страхує платоспроможність позичальника, тим самим надаючи гарантію кредитору повернути йому борг. Даний вид страхування регулюється Законом України «Про заставу», постановою Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку і правил обов'язкового страхування предмета іпотеки від ризиків випадкового знищення, випадкового пошкодження або псування». Відповідно до зазначеної постанови страхування нерухомого заставного майна повинно здійснюватися згідно з особливою формою договору страхування. Згідно зі ст. 10 Закону України «Про заставу» якщо предмет застави не підлягає обов'язковому страхуванню, він може бути застрахований за згодою сторін на погоджену суму, але не більшу за його ринкову вартість. У разі настання страхового випадку предметом застави стає право вимоги до страховика.

У групі заставного (гарантійного) страхування практикується також особливий напрямок страхового захисту – страхування фінансових гарантій. Саме тому кредити, видані під різні фінансові гарантії, об'єднуються у дві групи:

а) кредити, повернення яких гарантується залученням давно відомих фінансових інструментів. Ідеться про іпотечні та банківські кредити, які видаються під заставу іпотеки або іншого майна, що належить позичальникам. Іпотека та інше майно